

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης: 253/2015
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 3^{ης} Νοεμβρίου 2015**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα,
Ευστράτιος Συνοίκης και Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί
Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Γ. Κεφάλα, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμ. πρωτ. 8/29-5-2015 έγγραφο της
Δ/σης Νομοθετικού Έργου της Βουλής των Ελλήνων, εγκεκριμένο από τον
Γενικό Γραμματέα αυτής.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν η Βουλή έχει υποχρέωση, μετά από
αποδοχή της από 20-5-2015 αιτήσεως του Γ.Μ., εγκαλούντος τον τέως
Υπουργό Κ. Σ., να επιτρέψει σε αυτόν την ανάγνωση του φακέλου της σε
βάρος του προαναφερομένου τέως Υπουργού, ποινικής δικογραφίας, που
διαβιβάσθηκε αρμοδίως στην Βουλή, να χορηγήσει σε αυτόν επικυρωμένα
αντίγραφα των εγγράφων που θα υποδείξει ο ίδιος και σε αντίθετη περίπτωση
να γνωστοποιήσει στον ίδιο τους ειδικούς λόγους της σχετικής αρνήσεως
και των τυχόν ενεργειών για την άρση των λόγων αυτών.

Επί του παραπάνω ερωτήματος το Δ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του
Κράτους γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής:

Ι. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Με το το υπ' αριθμ. 8/29-5-2015 έγγραφο της Δ/σης Νομοθετικού Έργου της Βουλής, το οποίο εγκρίθηκε από τον κ. Γενικό Γραμματέα αυτής και με την παράκληση να προβούμε «στις ενέργειές μας» (την έκδοση, όπως εκτιμάται, σχετικής Γνωμοδότησης κατά τις περί του Νομικού Συμβουλίου οργανικές διατάξεις, το οποίο συμπληρώθηκε με τα παρακάτω αναφερόμενα έγγραφα, που εντοπίζουν το ερώτημα στο αν οι διαλαμβανόμενοι στην προαναφερόμενη αίτηση λόγοι δικαιολογούν κατά νόμο την χορήγηση των αιτουμένων στοιχείων), μας διαβιβάστηκε το από 20-5-2015 έγγραφο του κ. Γ. Μ., το οποίο έχει επί λέξει ως εξής: «... ΘΕΜΑ: Αίτημα χορήγησης δικογράφων φακέλου με α.π.Υ.Δ. 39230/30-4-14.

ΣΧΕΤ.: 1. Έγγραφο - Βεβαίωση Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου με α.π. 1865/13-5-2014.

2. Έγγραφο με α.π. Ειδικής Γραμματείας Προέδρου Βουλής 1659/3-6-2014.

3. Έγγραφο με α.π. Ειδικής Γραμματείας Προέδρου Βουλής 2081/4-7-2014.

4. Ανοικτή επιστολή - Αίτημά μου με α.π. Ειδ. Γρ. Προέδρου Βουλής 2944/3-10-2014.

Σε συνέχεια ανωτέρω σχετικών (1-2-3-4), αναφερόμενων στο δικόγραφο, που είχε αποστείλει στη Βουλή ο Υπουργός Δικαιοσύνης με α.π. 39230/30-4-14, υποθέσεως ΕΓ. 128-2013/171 περί ευθύνης του τέως Υπουργού, κ. Κ. Σ. ... για παράβαση του καθήκοντός του, όπως βεβαιώνει ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου (άρθρα 13 εδ. α' 26 παρ. 1 εδ. α', 27 & 259 του ΠΚ) και που με αφορά προσωπικά,

Επειδή, η ανωτέρω υπόθεση, μπορεί να θεωρηθεί ως παραγραμμένη σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 86 του Συντάγματος, αφού κανένας από τους αξιότιμους Βουλευτές έδωσε την δέουσα προσοχή (δηλ. να αιτηθούν 30 τουλάχιστον Βουλευτές την παραπομπή του τ. Υπουργού στην Ολομέλεια) ούτε μετά την υπενθύμισή μου δια της ανοικτής επιστολής μου (βλ. Σχετ. 4).

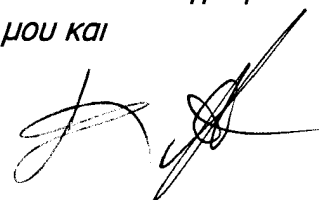
Επειδή, τα στοιχεία αυτής της δικογραφίας μου είναι απολύτως αναγκαία για την ενίσχυση δικαστικών προσφυγών σε αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Δικαιωμάτων Ανθρώπου που αναγκάστηκα να τις ασκήσω για την τελική δικαίωσή μου.

Επειδή, η υπηρεσία που εποπτεύετε, δεν μπορεί να «γίνει νεκροταφείο δικογραφιών», όπως και Εσείς είχατε δηλώσει την ημέρα ανάληψης του αξιώματος της Προέδρου της Βουλής, και τέλος.

Επειδή, έχω ατομικό έννομο συμφέρον, να εξυπηρετήσω τις σε εκκρεμότητα υποθέσεις μου με κάθε βάσιμο, ορθό, νόμιμο και πρόσφορο μέσο,

ΠΑΡΑΚΑΛΩ, κυρία Πρόεδρε όπως:

1. Να μου επιτρέψετε να αναγνώσω τον φάκελο της υπόψη Σας δικογραφίας.
2. Να μου χορηγηθούν σε επικυρωμένα φωτοαντίγραφα, εκείνα τα δικόγραφα που θα επιλέξω και θα κρίνω ως χρήσιμα για τις υποθέσεις μου και

3. Σε αντίθετη περίπτωση, να μου γνωρίσετε τους ειδικούς λόγους για τη μη χορήγησή τους και τις ενέργειές Σας για την άρση τυχόν νομικών κωλυμάτων, προκειμένου αυτά να μου χορηγηθούν. ...».

2. Στο συνημμένο στο προαναφερόμενο έγγραφο ερώτημα υπ' αριθμ. 1865/13-5-2014 έγγραφο του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου αναφέρεται ότι:

«... η με αριθμό ΑΒΜ: Β2013/3019 και Ε.Γ.: 128-2013/171 προκαταρκτική δικογραφία που σχηματίστηκε από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, με αφορμή την από 18-04-2014 έγκληση και την από 27-04-2012 αίτηση - προσφυγή του Γ. Μ. κατά του (τέως) Υπουργού Κ. Σ., για την αξιόποινη πράξη της παράβασης καθήκοντος (άρθρα 13 εδ. α', 26 & 1 εδ. α', 27 & 259 του ΠΚ), η οποία φέρεται ότι τελέσθηκε κατά την άσκηση καθηκόντων του στην Αθήνα κατά το έτος 2011, διαβιβάστηκε στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων δια του Υπουργού Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με αριθμό πρωτ. 1148/23-4-2014. ...».

3. Στα, επίσης, συνημμένα στο ερώτημα υπ' αριθμ. πρωτ. 1659/3-6-2014 και 2081/2014 έγγραφα της Γενικής Δ/σης Κοινοβουλευτικού Έργου της Βουλής εκτίθενται αντίστοιχα τα εξής:

«... η δικογραφία κατά του τέως Υπουργού κ. Κ. Σ., διαβιβάστηκε στη Βουλή με το υπ' αριθμ. 39230/30.4.2014 έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στη συνέχεια ανακοινώθηκε στη Βουλή κατά τη συνεδρίαση της ΡΛΑ ' /2.5.2014, οπότε και ετέθη υπόψη των Βουλευτών.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδος, (άρθρο 86 παρ.3), η Ολομέλεια της Βουλής μπορεί να αποφασίσει για τη συγκρότηση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για τη διεξαγωγή προανακριτικής εξέτασης μόνον εάν υποβληθεί σχετική έγγραφη πρόταση από τουλάχιστον τριάντα βουλευτές στο Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων.

Η αξιολόγηση της μηνυτήριας αναφοράς και εν τέλει η υποβολή ή μη της απαραίτητης έγγραφης πρότασης εναπόκειται στην κυριαρχική κρίση των μελών του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν έχει υποβληθεί τέτοια έγγραφη πρόταση και επομένως δεν έχει ληφθεί από την Ολομέλεια καμία σχετική απόφαση.».

«... οι υπηρεσίες της Βουλής δεν έχουν την εξουσία να προβούν σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, εφόσον έχει ενημερωθεί η Ολομέλεια του Σώματος, η οποία ενεργοποιείται με την κυριαρχική υποβολή αιτήματος από 30 τουλάχιστον Βουλευτές σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 3 Σ.

Το δε θέμα της προθεσμίας άσκησης δίωξης είναι ζήτημα νομικό, το οποίο εκφεύγει των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών της Βουλής. ...».

4. Τα παραπάνω έγγραφα συμπληρώθηκαν:

α. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 23/26.6.2015 έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Νομοθετικού Έργου της Βουλής, με το οποίο τίθεται υπόψη ότι:

«Κατόπιν του υπ' αριθ. πρωτ. 60/23.6.2015 εγγράφου σας, επιθυμούμε να σας αναφέρουμε τα εξής:

Σύμφωνα με την πρακτική που έχει διαμορφωθεί στην Υπηρεσία μας σχετικά με τη χορήγηση αντιγράφων και δικογραφιών, οι οποίες τηρούνται και αφορούν Υπουργούς και εν γένει μέλη Κυβερνήσεων, σημειώνουμε ότι αντίγραφα δίνονται μόνο στα πρόσωπα για τα οποία στοιχειοθετείται η ύπαρξη ιδιαίτερου εννόμου συμφέροντος, εφόσον η λήψη αντιγράφων είναι αναγκαία για την άσκηση ενδίκων δικαιωμάτων. Η πρακτική αυτή στηρίζεται στις από 28 Νοεμβρίου και από 19 Δεκεμβρίου 2012 γνωμοδοτήσεις του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής των Ελλήνων, καθώς και στα άρθρα 86 του Συντάγματος, 153 του Κανονισμού της Βουλής και 101 επόμ. του Κ.Π.Δ.».

β. Επίσης, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 2/13.10.2015 έγγραφο της ίδιας υπηρεσίας, με το οποίο τίθεται επιπλέον υπόψη:

«Κατόπιν του υπ' αριθμ. πρωτ. 64/9.7.2015 εγγράφου σας, σας ενημερώνουμε:

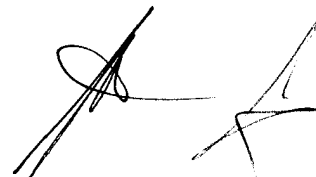
1. Ότι δεν υπάρχει διαδικασία εξετάσεως από την Υπηρεσία μας του χρόνου τελέσεως του αδικήματος, καθώς και του χρόνου ασκήσεως της αρμοδιότητας της Βουλής. Οι σχετικές δικογραφίες ουδέποτε αρχειοθετούνται και παραμένουν πάντα στη διάθεση των Βουλευτών, οι οποίοι και μόνο αξιολογούν εάν συντρέχουν κατά το νόμο οι λόγοι διώξεως.

2. Η Υπηρεσία μας δεν αμφισβητεί την ύπαρξη έννομου συμφέροντος εκ μέρους του αιτούντος, ζητεί, όμως, καθοδήγηση, προκειμένου να εξετάσει εάν οι αναφερόμενοι στο από 20.5.2015 έγγραφο λόγοι που προβάλλει ο αιτών, κ. Μ. ..., δικαιολογούν κατά το νόμο λόγο χορηγήσεως των αιτουμένων στοιχείων.

Σημειώνεται ότι ο κ. Σ. ..., από το έτος 2012 μέχρι σήμερα δεν είχε την ιδιότητα του Υπουργού.».

II. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

A. 1. Στις διατάξεις του άρθρου 86 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής: «1. Μόνο η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη κατά όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως νόμος ορίζει. ...

2. Δίωξη, ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση κατά των προσώπων και για τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρ. 1 δεν επιτρέπεται χωρίς προηγούμενη απόφαση της Βουλής κατά την παράγραφο 3. Αν στο πλαίσιο άλλης ανάκρισης, προανάκρισης, προκαταρκτικής εξέτασης ή διοικητικής εξέτασης προκύψουν στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με τα πρόσωπα και τα αδικήματα της προηγούμενης παραγράφου, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την ανάκριση, προανάκριση ή εξέταση.

3. Πρόταση άσκησης δίωξης υποβάλλεται από τριάντα τουλάχιστον Βουλευτές. Η Βουλή, με απόφασή της που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, συγκροτεί ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, διαφορετικά η πρόταση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη. Το πόρισμα της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου εισάγεται στην Ολομέλεια της Βουλής η οποία αποφασίζει για την άσκηση ή μη δίωξης. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών.

Η Βουλή μπορεί να ασκήσει την κατά την παράγραφο 1 αρμοδιότητά της μέχρι το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου που αρχίζει μετά την τέλεση του αδικήματος.

Με τη διαδικασία και την πλειοψηφία του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής η Βουλή μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλεί την απόφασή της ή να αναστέλλει τη δίωξη, την προδικασία ή την κύρια διαδικασία. ... 4. ...

5. Αν για οποιονδήποτε άλλο λόγο, στον οποίο περιλαμβάνεται και η παραγραφή δεν περατωθεί η διαδικασία που αφορά δίωξη κατά προσώπου που είναι ή διετέλεσε μέλος της Κυβέρνησης ή Υφυπουργός, η Βουλή μπορεί, ύστερα από αίτηση του ίδιου ή των κληρονόμων του, να συστήσει ειδική επιτροπή στην οποία μπορούν να μετέχουν και ανώτατοι δικαστικοί λειτουργοί για τον έλεγχο της κατηγορίας.»

2. Με τις κρίσιμες, εν προκειμένω, διατάξεις των άρθρων 153, 155, 156 και 164 του Κανονισμού της Βουλής - Μέρος Α' (ΦΕΚ Α' 106/1987), όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 153: «1. Η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη εναντίον όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης. ...»

Άρθρο 155: «... 10. Με τη διαδικασία και την πλειοψηφία των ανωτέρω παραγράφων η Βουλή μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλεί την απόφασή της ή να αναστέλλει τη δίωξη ή την προδικασία ή την κύρια διαδικασία.»

Άρθρο 156: «... 7. Οι Βουλευτές, καθώς και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η πρόταση άσκησης δίωξης, δικαιούνται να λάβουν γνώση του αποδεικτικού υλικού που έχει κατατεθεί στη Βουλή.»

Άρθρο 164: «1. Όλα τα έγγραφα που υποβάλλονται στη Βουλή από τα μέλη της Κυβέρνησης, τους Υφυπουργούς, τους Βουλευτές, τις δημόσιες αρχές ή τους ιδιώτες παραδίδονται στην αρμόδια υπηρεσία της Βουλής και

καταχωρίζονται στα οικεία βιβλία. ... 3. Κατά την κρίση του Προέδρου της Βουλής μπορούν να χορηγούνται επικυρωμένα αντίγραφα των εγγράφων που υποβλήθηκαν στη Βουλή.»

3. Περαιτέρω, με τις ενδιαφέρουσες εν προκειμένω διατάξεις των άρθρων 4 και 22 του Ν. 3126/2003 (ΦΕΚ Α' 66/2003), όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του Ν. 3961/2011 (ΦΕΚ Α' 97/2011) και του Ν. 3994/2011 (ΦΕΚ Α' 165/25.7.2011), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 4: «1. Δεν επιτρέπεται προκαταρκτική εξέταση, ποινική δίωξη, προανάκριση ή ανάκριση κατά του Υπουργού, για αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1, χωρίς προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής κατά τα άρθρα 5 και 6 του παρόντος.

2. Αν κατά τη διεξαγωγή άλλης διοικητικής εξέτασης, προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή ανάκρισης προκύψουν στοιχεία, τα οποία έχουν σχέση με τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την εξέταση, προανάκριση ή ανάκριση. 3. Η διαβίβαση των στοιχείων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, δεν εμποδίζει την πρόοδο της έρευνας ή εξέτασης ως προς άλλα πρόσωπα. 4. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται σε αυτόν που διενεργεί την έρευνα ή την εξέταση αξιολόγηση των στοιχείων που έχουν σχέση με ενδεχόμενη ποινική ευθύνη Υπουργών.»

Άρθρο 22: «1. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στο νόμο αυτόν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Β. Στη συνέχεια, με τις κρίσιμες εν προκειμένω διατάξεις των άρθρων 27, 47, 73, 147, 241 και 370 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 27: «1. Την ποινική δίωξη την ασκεί στο όνομα της Πολιτείας ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών (άρθρ. 43). ...».

Άρθρο 47: «1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών εξετάζει την έγκληση που έλαβε και αν κρίνει ότι αυτή δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης την απορρίπτει με διάταξη, η οποία περιλαμβάνει συνοπτική αιτιολογία. Ο εγγκαλών έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφο της διάταξης. ...».

Άρθρο 73: «Ο κατηγορούμενος διατηρεί την ιδιότητά του ωσότου εκδοθεί αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα ή αμετάκλητη καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση και την αποκτά εκ νέου στις περιπτώσεις του άρθρου 57 παρ. 2.».

Άρθρο 147: «Αντίγραφα των αποφάσεων, των διατάξεων, των πρακτικών, των βουλευμάτων, καθώς και κάθε εγγράφου της ποινικής διαδικασίας δίνονται μετά το τέλος της σε κάθε διάδικο της ποινικής δίκης, ενώ σε οποιονδήποτε άλλον που έχει συμφέρον δίνονται με αίτησή του και

με έγκριση του προέδρου του δικαστηρίου ή του πταισματοδίκη. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 101, 104, 107 και 108, σε οποιοδήποτε τρίτο που έχει έννομο συμφέρον είναι δυνατόν να δοθούν αντίγραφα με ομόφωνη έγκριση του ανακριτή και του εισαγγελέα.».

Άρθρο 241: «Η ανάκριση γίνεται πάντοτε εγγράφως και χωρίς δημοσιότητα. ...».

Άρθρο 370: «Η ποινική δίκη τελειώνει: α) με την καταδίκη ή την αθώωση του κατηγορούμενου, β) με την οριστική παύση της ποινικής δίωξης, όταν έχει γίνει παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης ή όταν έχει γίνει ανάκλησή της ή όταν έχει αμνηστευθεί η πράξη ή έχει παραγραφεί το αξιόποινό της ή όταν ο κατηγορούμενος έχει πεθάνει, γ) με την κήρυξη της ποινικής δίωξης απαράδεκτης στις περιπτώσεις που υπάρχει δεδικασμένο (άρθρο 57), ή όταν δεν υπάρχει η έγκλιση, αίτηση ή άδεια (αρ. 41 και 55) που απαιτείται για τη δίωξη.».

Γ. Στις διατάξεις των άρθρων 5Α παρ. 1, 9Α και 10 παρ. 3 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής: Άρθρο 5Α: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνον εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων.».

Άρθρο 9Α: «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει».

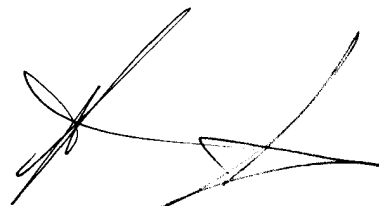
Άρθρο 10: «... 3. Η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει. Σε περίπτωση παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή παράνομης άρνησης, πέραν των άλλων τυχόν κυρώσεων και έννομων συνεπειών, καταβάλλεται και ειδική χρηματική ικανοποίηση στον αιτούντα, όπως νόμος ορίζει».

Δ. 1. Στις διατάξεις των άρθρων 1, 21, 22, 24, 25, 27 και 29 του πρώτου άρθρου του Π. Δ. 28/2015 (ΦΕΚ Α' 34) «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία», ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής: Άρθρο πρώτο «Κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις: ...

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Άρθρο 1

Πρόσβαση σε έγγραφα

(Άρθρο 5 Ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 8 παρ. 2 Ν. 2880/2001 και 11 παρ. 2 Ν. 3230/2004).».

«1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. 2. Όποιος έχει ειδικό έννομα συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές. 3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβιάζεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου ... αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, «διοικητικών», αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. ... 4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. ... 6. Η χρονική προθεσμία για την χορήγηση εγγράφων κατά την παρ. 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες. ».

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Άρθρο 21

Ορισμοί

(Άρθρο 2 Ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 79 Ν. 4139/2013 και 18 παρ. 2 Ν. 3471/2006 και συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 Ν. 4205/2013) : «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: α) «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων ... β) «Ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων. Ειδικά για τα σχετικά με ποινικές

διώξεις ή καταδίκες δύναται να επιτραπεί η δημοσιοποίηση μόνον από την Εισαγγελική Αρχή για τα αδικήματα που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παρ. 2 του άρθρου 22 με διάταξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Εισαγγελέα Εφετών, εάν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Η διάταξη πρέπει να είναι ειδικώς και πλήρως αιτιολογημένη, να προσδιορίζει τον τρόπο δημοσιοποίησης και το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει. γ) Υποκείμενο των δεδομένων «φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως...».

Άρθρο 22 (άρθρο 3 Ν. 2472/1997): «... 2. ...β) από τις δικαστικές – εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων, που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελουμένων σε βάρος ανηλίκων θυμάτων. ...».

Άρθρο 24 (άρθρο 5 Ν. 2472/1997): «1. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: α) ... β) ... γ) ... δ) ... ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών. ...».

Άρθρο 25 (άρθρο 7 Ν. 2472/1997): «1. Απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του. ... β) .. γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος, ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. δ) ... 3. Η Αρχή χορηγεί άδεια συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και άδεια ίδρύσεως και λειτουργίας σχετικού αρχείου, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας...».

Άρθρο 27 (άρθρο 11 Ν. 2472/1997): «... 3. *Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς. ...*».

Άρθρο 29 (άρθρο 13 Ν. 2472/1997): «1. *Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. Οι αντιρρήσεις απευθύνονται εγγράφως στον υπεύθυνο επεξεργασίας και πρέπει να περιέχουν αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια, όπως διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση, μη διαβίβαση ή διαγραφή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως επί των αντιρρήσεων μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών. ...*».

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

A. Από τη συνδυαστική ερμηνεία των ως άνω διατάξεων συνάγονται τα κατωτέρω:

1. Σύμφωνα με σειρά διατάξεων του ισχύοντος Συν/τος και κυρίως των άρθρων 26, 65 και 110 η Βουλή των Ελλήνων αποτελεί άμεσο, αυτόνομο όργανο του Κράτους, με αρμοδιότητες, που καθορίζονται απευθείας από το Σύνταγμα οι οποίες αναφέρονται σε όλους τους τομείς της δράσης του Κράτους, και παρόλο που της ανατίθενται οι σπουδαιότερες και περισσότερες αρμοδιότητες σε σύγκριση με τα άλλα όργανα του Κράτους, δεν μπορεί να αναμειγνύεται σε θέματα της εκτελεστικής και της δικαστικής λειτουργίας, που δεν ανατέθηκαν σ' αυτή με ρητή συνταγματική διάταξη. Η αρμοδιότητά της συνίσταται κυρίως στην άσκηση νομοθετικού έργου (σύμπραξη στην θέσπιση αλλά και αυτοτελής θέσπιση κανόνων δικαίου), στην άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου και κατ' εξαίρεση στην άσκηση διοικητικού ή δικαστικού έργου.

Η διάταξη του άρθρ. 65 παρ. 4 του ισχύοντος Συντάγματος καθορίζει γενικά τις αρμοδιότητες του Προέδρου της Βουλής, οι οποίες εξειδικεύονται με τις διατάξεις του άρθρ. 11 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Α'), καθώς και του άρθρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), (βλ. Αθ. Ραϊκού Αθήνα - Κομοτηνή, Έκδ. 2009, «Συνταγματικό Δίκαιο» σελ. 212 επ., σελ. 518 επ.).

2. Από τις ίδιες ως άνω διατάξεις του Συντάγματος προκύπτει ότι η Βουλή των Ελλήνων, ως άμεσο και αυτόνομο όργανο του Κράτους, το οποίο κατ' εξαίρεση ασκεί διοικητικές αρμοδιότητες (ψήφιση προϋπολογισμού) ή δικαστικές (ποινική δίωξη κατά Υπουργών, Προέδρου Δημοκρατίας κ.λπ.), δεν συνιστά δημόσια υπηρεσία ή διοικητική αρχή με αρμοδιότητα διεκπεραιώσεως ατομικών υποθέσεων ή παροχής πληροφοριών εγγράφων κ.ά., τουλάχιστον κατά το μέρος, που ασκεί τις παραπάνω αμιγώς κοινοβουλευτικές της αρμοδιότητες (βλ. Αθ. Ραϊκού ό.π., Σ.τ.Ε. 213/2002, 1574/1977, (ΝΟΜΟΣ) και υπ' αριθμ. 20/23.05.2005, 22/21.12.2011 πρακτικά της Επιτροπής «ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ» άρθρου δεύτερου παρ. 2β του Ν. 2690/1999).

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 86 του ισχύοντος Συντάγματος παραχωρείται στην Βουλή η αρμοδιότητα άσκησης ποινικής δίωξης κατά των προσώπων, που διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για τα ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η αρμοδιότητα αυτή, ανήκουσα κατά την βασική αρχή της διάκρισης των εξουσιών, στην δικαστική εξουσία, αποτελεί διάσπαση της αρχής αυτής και συνιστά μία από τις βασικές αρμοδιότητες, που απονέμεται απευθείας από το Σύνταγμα στην Βουλή.

Η ειδική ποινική μεταχείριση των Υπουργών και Υφυπουργών, παρά τις επιφυλάξεις που έχουν διατυπωθεί για την σκοπιμότητά της (βλ. Γ. Κατρούγκαλου «Η ποινική ευθύνη των Υπουργών και το Ζήτημα της Αποσβεστικής Προθεσμίας», ΕΔΔΔΔ1/2013, σελ. 23 επ.), δεν αποσκοπεί στην δική τους προστασία αλλά στην προστασία της ορθής λειτουργίας των ανωτάτων βαθμίδων της εκτελεστικής εξουσίας με απώτερο στόχο το συμφέρον της Πολιτείας (-αποφυγή ποινικοποίησης της πολιτικής διαδικασίας και τον εκφυλισμό του κοινοβουλευτισμού - βλ. από 8.3.2011 αιτιολογική έκθεση επί του Ν. 3961/2011, Ιωάν. Σ. Σπυριδάκη «Ποινική Ευθύνη Υπουργών» Νο Β 62, σελ. 54 επ., Π. Παραράς «Σύνταγμα 1975» Corpus III, Ειδ. Δικ. Υπ. 1/2011-(ΝΟΜΟΣ) κ.ά.).

4. Από τις διατάξεις του προαναφερόμενου άρθρου 86 του Συντάγματος προκύπτει η αποκλειστική αρμοδιότητα της Βουλής και κατά την κυριαρχική της κρίση να ασκήσει ποινική δίωξη κατά των προσώπων που βρίσκονται στο πεδίο ρυθμίσεως των διατάξεων αυτών και υπό τους όρους και προϋποθέσεις, που ορίζουν αυτές, οι διατάξεις των άρθρων 152 – 158 του Κανονισμού της Βουλής (Α' Μέρος), για τα interna corporis θέματα (βλ. Αθαν. Ράϊκου ό.π. σελ. 965 επ.), και ο νόμος, υπέρ του οποίου ρητώς η συνταγματική διάταξη επιφυλάσσεται, δηλαδή ο Ν. 3126/2003, όπως ισχύει, μετά την τροποποίησή του με τις διατάξεις του Ν. 3961/2011 και του Ν. 3994/2011.

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η Βουλή μετά από πρόταση τριάντα (30) βουλευτών και με απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών συγκροτεί ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή για την διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης. Με την ίδια διαδικασία, μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλεί την απόφασή της. Επί πλέον, με την παρ. 5 της ίδιας συνταγματικής διάταξης παρέχεται στον ίδιο τον διατελέσαντα υπουργό ή υφυπουργό ή στους κληρονόμους του το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση στην Βουλή προκειμένου να συσταθεί ειδική επιτροπή για τον έλεγχο της κατηγορίας αν για οποιοδήποτε λόγο, στον οποίο περιλαμβάνεται και η παραγραφή, δεν περατωθεί η διαδικασία. Η δυνατότητα αυτή έχει ως αποτέλεσμα η διαβιβασθείσα στην Βουλή ποινική διαδικασία να μην θεωρείται ως

ολοκληρωμένη, ακόμη και αν δεν ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά του συγκεκριμένου προσώπου.

5. Εξ άλλου, κατά την ρητή διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 155 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Α'), αυτή με τις ίδιες προϋποθέσεις, μπορεί να ανακαλεί την απόφασή της, ενώ με την παρ. 7 του άρθρου 156 του ίδιου Κανονισμού, στην περίπτωση συγκροτήσεως επιτροπής προανακριτικής εξέτασης, δικαίωμα να λάβουν γνώση του αποδεικτικού υλικού έχουν μόνο οι βουλευτές και το πρόσωπο, κατά του οποίου στρέφεται η κατηγορία. Η Ολομέλεια της Βουλής με την διάταξη αυτή του Κανονισμού της εκφράζει την βούλησή της, όπως είναι προσιτά τα στοιχεία του συγκεκριμένου φακέλου, σε περιορισμένο μόνο αριθμό προσώπων (κατηγορούμενο και βουλευτή).

6. Πάντως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 164 του Κανονισμού, εναπόκειται στην κρίση του Προέδρου, ασκώντας το θεσμικό του ρόλο, που διαγράφουν οι προαναφερόμενες διατάξεις και συνίσταται στην επίτευξη της απρόσκοπτης λειτουργίας του Κοινοβουλίου, της επίτευξης του θεμελιώδους σκοπού του και της διαφύλαξης του κύρους του, να χορηγεί αντίγραφα των εγγράφων, που έχουν κατατεθεί στην Βουλή.

7. Από την άλλη πλευρά, με τις διατάξεις του εκτελεστικού των συνταγματικών διατάξεων Ν. 3126/2003, όπως ισχύει, με τις διατάξεις του οποίου, όπως αναφέρεται και στην από 27.11.2003 αιτιολογική επ' αυτού, έκθεση «επιδιώκεται η προσαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας προς τις ρυθμίσεις του άρθρου 86 του Συντάγματος, όπως αυτό αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής», ορίζονται, μεταξύ άλλων, ότι αν στα πλαίσια οποιασδήποτε διοικητικής εξέτασης, προανακριτικής κλπ., προκύψουν στοιχεία που έχουν σχέση με αξιόποινες πράξεις, που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1, τα στοιχεία αυτά διαβιβάζονται στην Βουλή χωρίς καμιά καθυστέρηση από αυτόν, που ενεργεί την εξέταση, ενώ ρητώς ορίζεται ότι δεν επιτρέπεται σε αυτόν, που διενεργεί την έρευνα ή εξέταση, να προβεί σε αξιολόγηση των στοιχείων, που έχουν σχέση με ενδεχόμενη ποινική ευθύνη Υπουργών. Ο νομοθέτης με την διάταξη αυτή διατυπώνει την βούλησή του, όπως με θέματα, που άπτονται της ποινικής ευθύνης Υπουργών, να ασχολείται αποκλειστικώς η Βουλή, και να μην επιτρέπεται η αξιολόγηση των σχετικών στοιχείων από οποιοδήποτε άλλο όργανο. Τέλος, οι διατάξεις του νόμου αυτού παραπέμπουν στις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για οποιοδήποτε θέμα δεν ρυθμίζεται κατά διάφορο τρόπο από τον ίδιο νόμο.

8. Από τις διατάξεις δε των άρθρων 27 και 47 της Ποινικής Δικονομίας προκύπτει σαφώς, ότι η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα με την καταγγελία αξιόποινων πράξεων, που λαμβάνουν χώρα με μήνυση, έγκλιση ή αναφορά. Στην περίπτωση της έγκλησης, εάν αυτή απορριφθεί, ο εγκαλών, ο οποίος δεν προσλαμβάνει την ιδιότητα του διαδίκου, έχει το

δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφο της απορριπτικής διάταξης του αρμοδίου εισαγγελέα.

Αντίγραφο του φακέλου της ποινικής διαδικασίας μπορούν να ζητήσουν οι τρίτοι, που έχουν και αποδεικνύουν έννομο συμφέρον, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο εγκαλών, εφόσον δεν έχει προσλάβει την ιδιότητα του διαδίκου (πολιτικού ενάγοντα), μόνον εφόσον η ποινική δίκη έχει περατωθεί μετά από έγκριση του προέδρου ή με ομόφωνη έγκριση του ανακριτή και του εισαγγελέα κατά την διάρκεια της ανάκρισης, η οποία και είναι μυστική. Ως έννομο συμφέρον νοείται κάθε συμφέρον υλικό ή ηθικό το οποίο πρέπει να είναι ίδιον του αιτούντος και να αναφέρεται στο πρόσωπό του. (βλ. Γνωμ. Εισ. Πλημ. Θεσσ. 9/2004, Γνωμ. Εισ.3/1986 Αρχή Προστασίας Δεδομένων 1/2008, Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 130/2010, 318/2013, Α. Κονταξή «Κώδιξ Ποινικής Δικονομίας», Έκδ. 1994 υπό άρθρο 147, Στάϊκος Ποινική Δικονομία υπό άρθρο 147, κ.ά.). Η ποινική δίκη τερματίζεται μόνον με τους τρόπους, που προβλέπει το άρθρο 370 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και ο κατηγορούμενος διατηρεί την ιδιότητά του μέχρις ότου εκδοθεί αμετάκλητο βούλευμα ή αμετάκλητη καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση (βλ. Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 201/2012, 334/2006, Α. Κονταξή ό.π. υπό άρθρο 73).

9. Με δεδομένο ότι η Βουλή αποφασίζει κυριαρχικά για την άσκηση ποινικής δίωξης κατά Υπουργού ή Υφυπουργού και υπό απόλυτα συγκεκριμένες προϋποθέσεις δύναται να ανακαλεί την απόφασή της, προκύπτει ότι ο ρόλος της στην περίπτωση αυτή ταυτίζεται με το ρόλο του εισαγγελέως, ενώ το στάδιο ασκήσεως της εισαγγελικής αρμοδιότητας δεν ταυτίζεται με την ανάκριση. Δεδομένου επιπλέον, ότι το ίδιο το πρόσωπο, που αφορά η δίωξη, δύναται με αίτησή του να προκαλέσει την συγκρότηση επιτροπής για τον έλεγχο της κατηγορίας και ότι σε κάθε περίπτωση η ποινική δίκη ολοκληρώνεται με τους αναφερόμενους στο άρθρο 370 Κ.Π.Δ. τρόπους, δεν μπορεί στην περίπτωση, που έχει διαβιβασθεί ποινική υπόθεση στη Βουλή, να θεωρηθεί ότι ολοκληρώθηκε η ποινική διαδικασία κατά την έννοια του άρθρου 147 του Κώδικα Ποινικής Διαδικασίας, στην περίπτωση, που δεν ασκήθηκε ποινική δίωξη, σύμφωνα με την διαγραφόμενη από τις διατάξεις διαδικασία, λαμβανομένης υπόψη και της αρχής της μυστικότητας της ανακρίσεως, η οποία και κάμπτεται μόνον υπέρ του κατηγορουμένου (βλ. Καρράς «Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο» σελ. 367 Εφ. Αθ. 1327/2009 (NOMOS)).

Β. 1. Ο Κώδικας Πρόσβασης σε Δημόσια Έγγραφα και Στοιχεία, που εφαρμόζεται στην Βουλή, ενόψει των προαναφερθέντων, μόνο κατά το μέρος που λειτουργεί ως δημόσια αρχή, στο άρθρο 1, με συνταγματική θεμελίωση στις διατάξεις του άρθρου 5Α παρ. 1 και 10 παρ. 3 του Συντάγματος, και σε συμφωνία προς τις διατάξεις των άρθρων 6 και 10 της ΕΣΔΑ (ΝΔ 53/1974 - ΦΕΚ Α' 256), κατ' επιταγή της θεμελιώδους αρχής της διαφάνειας της διοικητικής δράσης και με σκοπό την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων

προς τον πολίτη υπηρεσιών με την δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών για την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνει, ως ειδικότερη έκφραση του δικαιώματος στην πληροφόρηση, το δικαίωμα γνώσης από τρίτο των διοικητικών εγγράφων, ήτοι εγγράφων που συντάσσονται από δημόσιες υπηρεσίες, Ο.Τ.Α. και Ν.Π.Δ.Δ., αλλά και κάθε γραπτού στοιχείου που δεν έχει μεν συνταχθεί από όργανα της διοίκησης, φυλάσσεται όμως σε δημόσια υπηρεσία και έχει ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση για τον καθορισμό της δράσης της ή απετέλεσε τη βάση και την αιτιολογία για την έκδοση διοικητικής πράξεως (Σ.Τ.Ε. 1225/2011, 2017/2013, 3938/2013 (NOMOS), Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 266/2011, 12/2011, όπου και παραπομπή σε Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 535/2008 (Ολ.), 326/2005, 589/2005, 727/2001 κ.ά.).

2. Το ως άνω δικαίωμα του τρίτου δεν εξαρτάται από την επίκληση εννόμου συμφέροντος, αλλά αρκεί και το εύλογο ενδιαφέρον του (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 12/2011, 266/2011 κ.ά., - βλ., επίσης εισηγητική έκθεση επί του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45), όπου σημειώνεται η αποσύνδεση της πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα από την ανάγκη επικλήσεως και αποδείξεως εννόμου συμφέροντος). Ως εύλογο δε ενδιαφέρον δεν δύναται να νοηθεί το γενικό ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της διοικήσεως και την εκ μέρους της τήρηση των νόμων, αλλά εκείνο το οποίο προκύπτει κατά τρόπο αντικειμενικό από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής εννόμου σχέσεως, συνδέουσας τον αιτούντα με το περιεχόμενο του διοικητικού εγγράφου, του οποίου ζητεί να λάβει γνώση (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 266/2011, 12/2011, 535/2008 (Ολ.), 589/2005 και 326/2005, και όπου παραπάνω και κυρίως Σ.Τ.Ε. 2007/2013, 3938/2013, 3004/2010, 1214/2010 κ.ά. (NOMOS)).

3. Το δικαίωμα πρόσβασης, εξ άλλου, τελεί υπό την προϋπόθεση της μη συνδρομής των προβλεπομένων στην παρ. 3 του πιο πάνω άρθρου προϋποθέσεων και επομένως, δεν υφίσταται, εάν το αιτούμενο αντίγραφο αφορά στη ιδιωτική ζωή τρίτου ή αν παραβλάπτεται απόρρητο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις νόμων, όπως είναι το τραπεζικό απόρρητο, το σχετικό με την εθνική άμυνα κ.λπ., ή εκτός των άλλων και αν η ικανοποίηση του σχετικού αιτήματος μπορεί να δυσχεράνει την έρευνα διοικητικών, αστυνομικών κ.λπ. αρχών για την τέλεση διοικητικής ή ποινικής παράβασης.

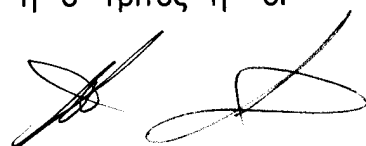
4. Τέλος, γίνεται δεκτό, ότι ένας πρόσθετος περιορισμός του δικαιώματος γνώσης των διοικητικών εγγράφων επιβάλλεται από τη γενική διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 25 του Συντάγματος που απαγορεύει την καταχρηστική άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων (Α.Π. 10/2011, 1567/2010, Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 266/2011, 107/2007 (NOMOS), κ.ά.).

5. Περαιτέρω, ο Ν. 2472/1997, περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως κωδικοποιήθηκε σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, αποτελεί την

ενσωμάτωση στην ελληνική εύνομη τάξη των διατάξεων της Οδηγίας 95/46/EK «Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών». Αποβλέπει δε στην προστασία του δικαιώματος της προσωπικότητας που κατοχυρώνεται με το άρθρο 9Α του Συντάγματος, σε συνδυασμό με την αξίωση για σεβασμό και προστασία της αξίας του ανθρώπου, καθώς και το δικαίωμα για το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής. Το δικαίωμα αυτό αναγνωρίζεται και με τις διατάξεις των άρθρων 16 παρ. 1 της ΣΛΕΕ και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελεί έκφανση του δικαιώματος της προσωπικότητας του ανθρώπου, που προστατεύει το ισχύον Σύνταγμα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1. Το αμυντικό αυτό δικαίωμα απαγορεύει τη χρήση προσωπικών δεδομένων, η οποία επιτρέπεται μόνο με τους όρους και στο πλαίσιο το οποίο καθορίζεται από τον νόμο αυτό και υπό τον έλεγχο της ανεξάρτητης Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 266/2011 ό.π., κ.ά.).

6. Σύμφωνα με τους ορισμούς που παρατίθενται στο άρθρο 21 του Π. Δ. 28/2015, ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» θεωρούνται κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο, του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, να προσδιορισθεί, δηλαδή, αμέσως ή εμμέσως, ενώ «ευαίσθητα δεδομένα» είναι όσα αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, καθώς και στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες (ειδικά για τα σχετικά με ποινικές διώξεις έγγραφα και το πότε αυτά συνιστούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, βλ. Α.Π. 1381/2009, Γνωμ. Εισ. Κέρκυρας 7/2000 (ΝΟΜΟΣ)). Για την χορήγηση αντιγράφων σχετικών με ποινικές διώξεις για συγκεκριμένα σοβαρά αδικήματα, απαιτείται άδεια του αρμοδίου κατά περίπτωση εισαγγελέα.

7. Η συλλογή και επεξεργασία «ευαίσθητων δεδομένων» απαγορεύεται, με εξαίρεση τις περιοριστικώς αναφερόμενες στο άρθρο 25 του ιδίου Π. Δ. περιπτώσεις και μόνον με άδεια της ανωτέρω Αρχής. Μεταξύ των εξαιρέσεων αυτών είναι, όταν η επεξεργασία είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον Δικαστηρίων, το οποίο κατά μείζονα λόγο ισχύει και στην περίπτωση των απλών προσωπικών δεδομένων. Περαιτέρω επεξεργασία «των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» επιτρέπεται, εφόσον υπάρχει η συγκατάθεση του προσώπου στο οποίο αφορούν ή και χωρίς τη συγκατάθεση αυτή στις αναφερόμενες στην παρ. 2 του άρθρου 24 περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων (περ. ε') και όταν (η επεξεργασία) είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι

τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων, στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών. (βλ. Εφ. Θεσ. 733/2009, Γνωμ. ΝΣΚ 159/2014 – (ΝΟΜΟΣ)).

8. Επίσης, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 11, εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται σχετικώς πριν από αυτούς, τέλος δε, γίνεται παγίως δεκτό ότι η χορήγηση αντιγράφου συνιστά επεξεργασία και ανακοίνωση κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση δ' του άρθρου 2 και στην ανωτέρω παράγραφο 3 του άρθρου 27 (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 266/2011, όπου και παραπομπή σε Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 63/2008 (Ολ.) και εκεί παραπομπές, Απόφαση Αρχής 46/2009, κ.ά.).

9. Περαιτέρω, αν εφαρμοσθούν οι κωδικοποιηθείσες με τα άρθρα 21 επ. του άρθρου πρώτου του Π. Δ. 28/2015 διατάξεις του Ν. 2472/1997, η Διοίκηση υποχρεούται, κατά την εξέταση αιτήματος χορήγησης σε τρίτο αντιγράφου διοικητικού εγγράφου, στο οποίο τυχόν περιέχονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, να εφαρμόσει την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή να προβεί σε εξέταση αν το αιτούμενο αντίγραφο του εγγράφου, ως μέτρο περιορισμού ατομικού δικαιώματος είναι: α) πρόσφορο ή απρόσφορο για την επίτευξη του σκοπούμενου αποτελέσματος, β) σε περίπτωση που κριθεί πρόσφορο, αν είναι επαχθέστερο σε ένταση και έκταση από το αναγκαίο για την επίτευξη του αποτελέσματος, γ) σε περίπτωση που κριθεί πρόσφορο και αναγκαίο, αν είναι δυσανάλογο μέτρο σε σχέση με τους λόγους που το προκάλεσαν ή το αντικειμενικώς επιτεύξιμο αποτέλεσμα και αν υπερέχει προφανώς του δικαιώματος του προσώπου στο οποίο αφορά. Στις παραπάνω σταθμίσεις εξυπακούεται ότι οφείλει να προχωρήσει η Διοίκηση με βάση το περιεχόμενο της αίτησης του τρίτου και το έννομο συμφέρον το οποίο αυτός επικαλείται. (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 63/2008 (Ολ.), όπου και παραπομπή σε Γνωμ. Ν.Σ.Κ. (Ολ.) 209/2005, 589/2005, αποφάσεις Αρχής 56/2009, 3/2009, 39/2009 κ.ά.).

10. Σε κάθε περίπτωση, ενόψει της ρητής μνείας της διατάξεως της παρ. 6 του άρθρου 1 του Π. Δ/τος 28/2015, αλλά και των αρχών του κράτους δικαίου και της νομιμότητας της δράσης της διοικήσεως, η απόρριψη του σχετικού αιτήματος περί χορηγήσεως αντιγράφων διοικητικών εγγράφων πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

IV. ΥΠΑΓΩΓΗ

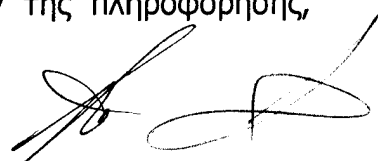
1. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους και υπό το τεθέν υπόψη μας πραγματικό του ερωτήματος προκύπτει ότι η Βουλή των Ελλήνων στα πλαίσια ασκήσεως της αρμοδιότητάς της που της απονέμεται με τις διατάξεις του άρθρου 86 του ισχύοντος Συντάγματος, των άρθρων 153 – 158 του Κανονισμού της (Μέρος

Α') και του Ν. 3126/2003, όπως ισχύει, ασκεί αμιγώς τα καθήκοντα, του ασκούντος την ποινική δίωξη, εισαγγελικού οργάνου και ως εκ τούτου κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, όταν δεν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις, ισχύουν συμπληρωματικά και αναλογικά οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, σύμφωνα με τις οποίες η διαδικασία ενώπιον του εισαγγελικού οργάνου, αλλά και η ανάκριση είναι μυστική. Η μυστικότητα ανατρέπεται μόνον υπέρ του κατηγορουμένου και των βουλευτών και με συγκεκριμένες προϋποθέσεις υπέρ των διαδίκων της ποινικής δίκης, μεταξύ των οποίων δεν συμπεριλαμβάνεται ο εγκαλών. Το μόνο δικαίωμα γνώσης, που απονέμεται στον εγκαλούντα είναι η γνώση της διάταξης απόρριψης της εγκλήσεώς του, δικαίωμα το οποίο και παρασχέθηκε αναλογικώς στον αιτούντα, δεδομένου ότι με τα υπ' αριθ. 1659/3.6.2014 και 2081/2014 έγγραφα της Γενικής Διεύθυνσης Κοινοβουλευτικού Έργου της Βουλής έλαβε γνώση για την πορεία της (μετά από έγκλησή του), ποινικής δίωξης κατά του τέως Υπουργού, μέσα στα πλαίσια της σχετικής αρμοδιότητας της Βουλής.

2. Η περαιτέρω γνώση του διαβιβασθέντος αρμοδίως στη Βουλή φακέλου από οποιονδήποτε τρίτο προσκρούει στις παραπάνω διατάξεις του Συντάγματος, του Κανονισμού και του εκτελεστικού νόμου, δεδομένου ότι θα ήταν αντίθετη στο πνεύμα και τον σκοπό των διατάξεων αυτών, που απαιτούν, όπως η εκτίμηση και η αξιολόγηση των στοιχείων αυτών να γίνεται κατά τρόπο αποκλειστικό από την Βουλή, και όχι από οποιοδήποτε άλλο όργανο. Επί πλέον, προσκρούει και στις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που ισχύουν εν προκειμένω, ελλείψει αντίθετης ειδικής ρυθμίσεως, δεδομένου, ότι όπως προαναφέρθηκε δεν υφίσταται ούτε στάδιο ανακρίσεως, ούτε ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας, προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα γνώσης των στοιχείων της ποινικής διαδικασίας, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου, σε τρίτον, που επικαλείται έννομο συμφέρον. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, προκειμένου για έγγραφα, που έχουν κατατεθεί στην Βουλή, αρμόδιο όργανο κατά την έννοια των διατάξεων αυτών είναι ο Πρόεδρος της.

3. α. Εξ άλλου και ανεξάρτητα του γεγονότος, ότι η Βουλή δεν είναι δημόσια υπηρεσία, τυγχάνει αναντίρρητο ότι τα έγγραφα, των οποίων η γνώση επιδιώκεται, δεν αποτελούν δημόσια έγγραφα κατά την έννοια των προαναφερομένων διατάξεων, δεδομένου ότι δεν έχουν συνταχθεί από όργανα της Βουλής ούτε έχουν ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό και την δράση της, ως διοικητικό όργανο, αφού είναι αναμφισβήτητο ότι η Βουλή εν προκειμένω ασκεί δικαστική αρμοδιότητα, ούτε απετέλεσαν την βάση και την αιτιολογία για την έκδοση διοικητικής πράξεως.

β. Σε κάθε περίπτωση, όμως, το κρινόμενο αίτημα, συνιστά έκφραση των συνταγματικών αλλά και από την ΕΣΔΑ - Ν.Δ. 53/1974 - ΦΕΚ Α'/256 και το ενωσιακό δίκαιο κατοχυρωμένων δικαιωμάτων της πληροφόρησης,

αναφοράς και γνώσεως εγγράφων, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών αποδεικνύει με τρόπο ορισμένο και προσήκοντα, έννομο συμφέρον, στην έννοια του οποίου περιλαμβάνεται και η ανάγκη χρησιμοποίησής τους σε δικαστικές του υποθέσεις. Λαμβανομένου δε υπόψη, ότι δεν υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στα επίμαχα έγγραφα για μεγάλο και απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, ενώ, όπως τίθεται υπόψη με τα υπ' αριθ. 23/26.6.2015 και 2/13.10.2015 έγγραφα της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Νομοθετικού Έργου της Βουλής, κατά κανόνα η Βουλή ικανοποιεί αιτήματα τέτοιας φύσεως, εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του Προέδρου της Βουλής, ως αρμοδίου οργάνου, εκτιμώντας την ύπαρξη ή μη έννομου συμφέροντος του αιτούντος, να του επιτρέψει την ανάγνωση του σχετικού φακέλου και την χορήγηση των αναγκαίων, για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του αιτούντος, εγγράφων, μετά από στάθμιση και εκτίμηση των προαναφερομένων δεδομένων, περί της φύσεως της αρμοδιότητας της Βουλής, του γεγονότος ότι ο αιτών έχει ήδη ενημερωθεί για την τύχη της καταγγελίας του, των τυχόν περαιτέρω απορρήτων, που μπορεί να περιέχονται στα ίδια έγγραφα αλλά και ιδιαίτερα της υπεροχής ή μη του συμφέροντος του αιτούντος, έναντι της προστασίας των προσωπικών δεδομένων του τέως Υπουργού, εφόσον μεν αυτά συνιστούν προσωπικά δεδομένα αυτού, κατά τα προεκτεθέντα, μετά από προηγούμενη ενημέρωση του (υποκειμένου) και εφόσον συνιστούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, επίσης κατά τα προεκτεθέντα, μετά από προηγούμενη ενημέρωση αυτού (υποκειμένου) και άδεια της αρμόδιας Αρχής Προσωπικών Δεδομένων.

4. Οι λόγοι δε για τους οποίους η Βουλή δια των αρμοδίων υπηρεσιών δεν υποχρεούται στην αποδοχή της αιτήσεως περί της οποίας το εξεταζόμενο ερώτημα, δύναται να τεθούν υπόψη στον αιτούντα, ως αιτιολογία της αρνήσεως, με το απαντητικό επί του αιτήματός του έγγραφο.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατά συνέπεια των προεκτεθέντων, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος επί του τεθέντος ως άνω ερωτήματος προσήκει η απάντηση ότι:

1. Η Βουλή, δεν υποχρεούται, κατ' αρχήν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, να αποδεχθεί την από 20.5.2015 αίτηση του Γ. Μ., με την οποία της υπέβαλε το αίτημα να του επιτρέψει την ανάγνωση του φακέλου της σε βάρος τέως Υπουργού ποινικής δικογραφίας, που διαβιβάσθηκε αρμοδίως στην Βουλή, να χορηγήσει σε αυτόν επικυρωμένα αντίγραφα των εγγράφων αυτού που θα υποδείξει και να γνωστοποιήσει στον ίδιο τις τυχόν ενέργειες για την άρση των λόγων αρνήσεως. Υποχρεούται όμως να αιτιολογήσει την άρνησή της.

2. Σε κάθε περίπτωση, ο Πρόεδρος της Βουλής ως αρμόδιο όργανο, έχει την διακριτική ευχέρεια, με απόφασή του, σταθμίζοντας όλα τα

δεδομένα της υπόθεσης, να επιτρέψει στον αιτούντα να λάβει γνώση συγκεκριμένων εγγράφων, τα οποία θα κριθούν αποδεδειγμένως απαραίτητα για τις δικαστικές υποθέσεις του, στην περίπτωση μεν που συνιστούν απλά προσωπικά δεδομένα, μετά από ενημέρωση του τέως Υπουργού και στην περίπτωση, που συνιστούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, μετά από προηγούμενη ενημέρωση του τέως Υπουργού και άδεια της Αρχής Προσωπικών Δεδομένων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 3 -12-2015

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΧΡΥΣΑΦΟΥΛΑ Α. ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΑ Ε. ΚΕΦΑΛΑ

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ